

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Directie Azië en Oceanië

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Datum 14 september 2021

Betreft Beantwoording vragen van het lid Van Dijk (SP) over het terugsturen van vluchtelingen naar Afghanistan

Onze Referentie

BZDOC-727249465-21

Uw Referentie

2021Z13925

Bijlage(n)

Hierbij bied ik u, mede namens de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Dijk (SP) over het terugsturen van vluchtelingen naar Afghanistan. Deze vragen werden ingezonden op 21 juli 2021 met kenmerk 2021Z13925. Door de snelle ontwikkelingen in Afghanistan is het helaas niet gelukt deze vragen eerder te beantwoorden

De minister van Buitenlandse Zaken,

Sigrid A.M. Kaag

Antwoorden van de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, op vragen van het lid Van Dijk (SP) over het terugsturen van vluchtelingen naar Afghanistan.

Directie Azië en Oceanië

Onze Referentie

BZDOC-727249465-21

Vraag 1

Hoe oordeelt u over de verslechterde omstandigheden in Afghanistan nu de Taliban oprukken? [1]

Vraag 2 Erkent u dat het lot van mensen snel verslechtert en dat vooral vrouwen het slachtoffer zullen worden van mensenrechtenschendingen? [2]

Antwoord op de vragen 1 en 2

Zoals in de recente Kamerbrieven aan uw Kamer gemeld, hebben de ontwikkelingen in Afghanistan elkaar de afgelopen periode razendsnel opgevolgd. De ontwikkelingen hebben zelfs qua snelheid de meest pessimistische scenario's overtroffen. De situatie in Afghanistan blijft zeer volatiel, met name op het gebied van veiligheid. De gevolgen van de machtsovername door de Taliban voor het land en de lokale bevolking zijn ingrijpend.

Het kabinet maakt zich ernstig zorgen over de gebeurtenissen en over de veiligheid in Afghanistan. Het kabinet verwacht dat gewelddadige incidenten zich zullen blijven voordoen en dat deze gepaard zullen blijven gaan met burgerslachtoffers en ernstige mensenrechtenschendingen. Deze zorgen gelden in het bijzonder voor de veiligheid en de rechten van vrouwen en meisjes. Specifiek daarover hebben de EU-lidstaten een gezamenlijke verklaring uitgebracht, die is medeondertekend door Albanië, Argentinië, Australië, Brazilië, Canada, Chili, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, de EU, Honduras, Guatemala, Noord-Macedonië, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Paraguay, Senegal, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de VS.ⁱ Ook in het kader van de motie Belhaj c.s. zet het kabinet zich in voor kwetsbare personen die onder de reikwijdte van deze motie vallen uit Afghanistan, waaronder vrouwen en meisjes.

Vraag 3

Welke humanitaire maatregelen neemt u om de burgers in Afghanistan te helpen?

Antwoord

De minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking heeft op 22 augustus 2021 bekend gemaakt dat Nederland 10 miljoen euro beschikbaar stelt aan het Afghanistan Humanitarian Fund (AHF), om de Afghaanse bevolking onder deze moeilijke omstandigheden bij te staan. Zowel VN-organisaties als ngo's kunnen uit dit fonds humanitaire bijdragen ontvangen voor onderdak en basisbehoeften, zoals voedsel, schoon drinkwater en medische hulp.

Daarnaast kiest Nederland ervoor noodhulp mogelijk te maken door voornamelijk meerjarige en flexibele financiering beschikbaar te stellen aan humanitaire VN-organisaties en -fondsen, de internationale beweging van het Rode Kruis en de Halve Maan en de Dutch Relief Alliance. Partners beschikken zo tijdig over middelen die ze snel kunnen inzetten, daar waar de nood het hoogst is.

In 2021 stelde dit onder andere het internationale en Nederlands Rode Kruis en het VN Central Emergency Response Fund (CERF) in staat om bij te dragen aan onderdak, voedselhulp en bescherming in Afghanistan. VN-organisaties als WFP en

UNHCR, die van Nederland meerjarige, ongeoormerkte financiering krijgen, zijn eveneens actief in Afghanistan. Tenslotte zet Nederland zich op diplomatiek terrein in voor naleving van het internationaal humanitair recht en humanitaire toegang. Ook de Europese Unie draagt via geoormerkte en ongeoormerkte kanalen bij aan humanitaire hulpverlening op het gebied van onder meer water, sanitaire voorzieningen en gezondheidszorg. Op 24 augustus kondigde Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, aan dat het EU-budget voor humanitaire ondersteuning aan de Afghaanse bevolking in Afghanistan en buurlanden wordt verhoogd van 57 miljoen euro naar meer dan 200 miljoen euro.

Directie Azië en Oceanië

Onze Referentie

BZDOC-727249465-21

Vraag 4

Geldt Afghanistan door de oprukkende Taliban als onveilig land van waaruit vluchtelingen in principe recht op asiel hebben? Zo nee, waarom houdt u geen rekening met de ontwikkelingen?

Vraag 5

Deelt u de oproep van een aantal organisaties waaronder Vluchtelingenwerk en Amnesty dat de Nederlandse overheid per direct moet stoppen met het gedwongen uitzetten van Afghaanse burgers naar Afghanistan? [3]

Vraag 6

Bent u bereid om, in navolging van Zweden en Frankrijk, voorlopig te stoppen met uitzettingen naar Afghanistan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 4, 5 en 6

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft uw Kamer op 11 augustus jl. geïnformeerd over het instellen van een besluit- en vertrekmoratorium voor Afghanistan. Dit betekent in beginsel dat er geen besluit wordt genomen op lopende en nieuwe asielaanvragen en dat reeds afgewezen Afghaanse asielzoekers niet zullen worden teruggestuurd naar Afghanistan. Dit doet recht aan de onzekere en verslechterde situatie die zich de afgelopen weken in Afghanistan ontwikkeld heeft. Voor de volledigheid kan worden aangegeven dat in 2021 geen gedwongen vertrek naar Afghanistan heeft plaatsgevonden.

Het komende ambtsbericht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de situatie in Afghanistan wordt eind september verwacht. Zie ook wat hierover in de Kamerbrief van 18 augustus jl. staat vermeld.

Ik verwijs u verder naar de eerdere genoemde Kamerbrieven over de situatie in Afghanistan die recentelijk aan uw Kamer zijn gestuurd.

[1] AD, "Rusland kijkt met argusogen naar het 'Afghaanse gevaar'", 21 juli 2021, https://www.ad.nl/buitenland/rusland-kijkt-met-argusogen-naar-het-afghaanse-gevaar~a2972418/?cb=52f71eeb5733082ce8cbca3736382993&auth_rd=1

[2] RTL nieuws, "Vrijheid vrouwen Afghanistan in gevaar: Taliban rukken op", 9 juli 2021, <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/video/video/5241036/vrijheid-vrouwen-afghanistan-gevaar-taliban-rukken-op>

[3] Brief van 20 juli aan staatssecretaris Broekers-Knol van een coalitie van NGO's om een vertrekmoratorium in te stellen (o.a. Amnesty, Vluchtelingenwerk)

ⁱ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/08/18/afghanistan-joint-statement-on-the-situation-of-women-and-girls/>